

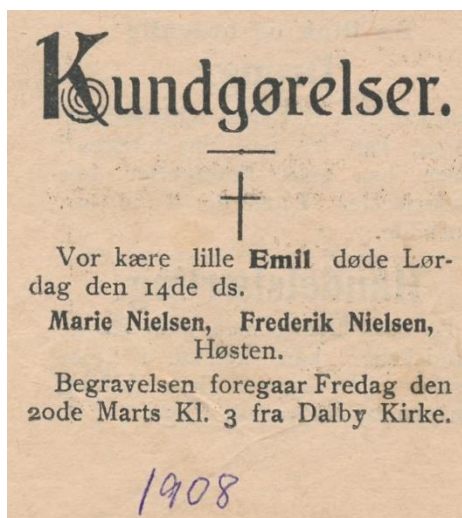
Min mormors børn

Min mormor fødte 12 børn. Det har altid været kendt, at fem af dem døde som små og en døde efter at være kørt mod et vejtræ på motorcykel.

De sidste 6 har jeg alle kendt – og de to yngste mostre kender jeg endnu. Denne lille historie handler som sådan ikke om de seks kendte, men om at sætte de tidligt døde ind i rette sammenhæng. Ganske vist aner jeg intet om dem, men her er historien alligevel. Læg særligt mærke til årstallene.

Min mormor, Marie, blev født 11. december 1885 og blev gift med min morfar, Frederik (født 16. juli 1878), i november 1904. Marie fødte sit første barn den 17. april 1905. Min ældste moster, Sofie, blev 92 år.

19. maj 1906 blev Godfred Emil født. Han blev døbt 8. juli, døde 31. juli 1906 og blev begravet 5. august. Hvad mon den lille familie tænkte? Det var måske ikke usædvanligt at miste børn i 1906.

Ca. et år efter, den 25. juli 1907, blev Emil født. En måned senere, den 25. august blev han døbt. Han kom måske til at hedde Emil fordi Godfred Emil var død. Emil levede lidt længere end sin bror, men alligevel ikke længe. Han døde 14. marts 1908 og blev begravet 20. marts.

Så gik der lidt tid. Hans blev født 10. august 1909, og levede til 10. august 1937. Han kørte sig ihjel på motorcykel den dag han blev 28 år. Det var, har jeg hørt, et voldsomt slag for min mormor at overvinde.

Nu havde min mormor fået 4 børn. De to var døde som små.

Maries næste barn var Bertha Eleonora. Bertha blev født 24. juli 1911, hun blev døbt 3. september, døde 4 dage senere, den 7. september, og blev begravet 12. september. Bemærk de sidste datoer – ens barn døbes, dør og begaves på godt en uge. Hvordan mon det var at køre 4,5 km i hestevogn til kirken de to gange?

Den fjerde af de små børn, der døde er Poul. Han blev født den 4. december 1912, døbt den 21. december, døde den 24. januar og blev begravet den 2. februar.

Nu havde min mormor fået 6 børn. De 4 var døde som små. Det begyndte i 1905. Nu er vi nået til 1913.

Så fik min mormor Thorvald den 12. marts 1914. Han er død for mange år siden, men ham har jeg kendt.

Året efter blev Rosa Elisabeth født den 12. juli 1915. Hun blev døbt den 15. august, men kunne ikke overleve og døde den 14. februar 1916 og begravedes 5 dage senere.

Verner blev født i august 1916 og døde i 2004. Verners datter har fortalt, at hun har hørt han havde lungebetændelse som 1-årig. Heldigvis overlevede han.

Så var det min mors tur til at blive født – i juli 1918, og hun er død i februar 2013 og er den af alle Marie og Frederiks børn der til nu er blevet den ældste.

Det kan være det ændrer sig idet Ella blev født i marts 1922 og Ulla i juni 1926. Begge disse, mine gamle mostre, lever stadig. (Tilføjelse: Ulla døde april 2014, Ella marts 2016).

Som nævnt har det hele tiden været kendt, at de 5 små børn døde tidligt og Hans omkom ved en ulykke. Der blev imidlertid ikke talt særligt om det, ikke det jeg ved i alle tilfælde, men når de nu alle er fundet i kirkebøgerne kan det ses, at det må have været et voldsomt pres for familien. Et par gange er to nyfødte døde lige efter hinanden. Presset må have været knyttet til, at det ikke var til at forstå, hvorfor det dog skete. Jeg har hørt, de fik lungebetændelse, og måske har det været sådan, men snarere har der været tale om bloduforligelighed mellem mor og barn, således som jeg har forstået det nu. Det vidste man ikke den gang – og derfor kunne intet gøres. Og intet kunne forstås. Måske var man nok vant til at børn døde for godt 100 år siden, men alligevel er antallet stort.

Min mormor gik naturligvis ikke til psykolog, men klarede det formentlig selv. Om hun og Frederik kunne tale om det ved jeg ikke. Om hun havde andre at tale med herom ved jeg heller ikke, men hendes yngste barn fortæller, at Marie talte meget om hvor hårdt det var at miste Rosa Elisabeth, og især hvor forfærdelig hårdt det var at miste Hans den dag han blev 28 år. Det fortælles også, at mormor måske ikke havde så meget tid til at sørge, idet hun både passede hus og børn, lavede 2 retter mad hver dag og deltog i malkningen af bedriftens køer.

Jeg husker bl.a. min mormor for, at hun lavede nogle fantastiske blodpølser, når der blev slagtet en gris og at hende foretrakne plads i stuen var "jævnside kakkelovnen".

Uanset hvad må hun nu have været en stærk kvinde, min mormor. Hun døde den dag jeg blev gift i 1966.

Jørgen Carlsen
10. april 2013